

DATOS IDENTIFICATIVOS

Habilidades, técnicas e instrumentos en traballo social

Materia	Habilidades, técnicas e instrumentos en traballo social			
Código	O05G220V01601			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Méndez Fernández, Ana Belén			
Profesorado	Aguiar Fernández, Francisco Javier Martínez Rodríguez, María Méndez Fernández, Ana Belén			
Correo-e	anabel@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha asignatura de carácter obrigatorio, incluída no módulo do título de grao denominado: O Traballo Social, conceptos, modelos, teoría e aplicación. Dentro deste sitúase na materia denominada: Métodos, modelos e técnicas de Traballo Social. Ten por obxectivo principal que o alumnado se achegue a intervención profesional do Traballo Social, coñecendo e analizando o seu concepto tanto clásico como dende unha perspectiva crítica na relación de axuda. Para operar de forma científica na profesión de Traballo Social é imprescindible que o alumnado coñeza, manexa e analice as diferentes perspectivas teórico-metodolóxicas da disciplina en relación ás habilidades, técnicas, instrumentos e documentos utilizados no Traballo Social para garantir unha adecuada intervención. Sin olvidar que calquera perspectiva empregada debe estar en consoancia co respecto os Dereitos Humanos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
A2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
A3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
A4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
A5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
A6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
A7	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
A8	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a existencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
A12	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
A16	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
A18	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social

A25	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
A26	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
A28	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
A29	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
A30	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Capacidade reflexiva
B7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
B8	Capacidade de xestión da información
B9	Resolución de problemas
B10	Toma de decisións
B11	Traballo en e con equipos diversos
B12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
B14	Habilidades nas relacións interpersoais
B15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
B16	Razoamento crítico
B17	Compromiso ético
B18	Aprendizaxe autónoma
B19	Adaptación a novas situacións
B21	Liderado
B23	Motivación pola calidade
B24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1.-Coñece e comprende os conceptos básicos e a utilidade das habilidades, técnicas, instrumentos e documentos na intervención profesional en Traballo Social.	A6 A28 A29	B1 B3 B8 B16 B17 B23
2. É capaz de aplicar a habilidade básica de escoita activa na actuación profesional.	A1 A3 A8	B3 B8 B14 B17
3.-Adquisición e aplicación de destrezas para establecer unha relación empática e unha comunicación efectiva cos usuarios/as.	A1 A3 A12	B8 B14 B15
4.-É capaz de establecer unha relación adecuada coas experiencias vitais dos usuarios dos servizos, entendendo e respetando o seu punto de vista, e é capaz de superar prexuízos persoais para responder adecuadamente a súa diversidade personal, social e cultural.	A3 A8 A30	B14 B16 B17 B19 B24
5.-É capaz de utilizar claves verbais e non verbais para a análise, interpretación e intervención na práctica profesional.	A1 A6	B3 B14 B16
6.-Coñece e é capaz de aplicarllos diferentes instrumentos, técnicas e documentos en Traballo Social. Desenvolver habilidades para deseñar soportes documentais e documentar os procesos de intervención profesional. Adquirir as destrezas básicas para presentar e compartir documentos diversos con outros profesionais e organizacións, garantindo os dereitos e deberes, así como os principios básicos da profesión, coa finalidade de realizar valoracións profesionais e tomar decisións.	A2 A4 A16 A18 A25 A26 A30	B1 B2 B3 B8 B10 B11 B16 B17 B23

7.-Coñece e aplica as tecnoloxías da comunicación e a información na prestación de servizos.	A16	B7 B18 B19 B23
8.-Adquisición de habilidades básicas de comunicación que garanta o traballo en grupos e equipos.	A5 A7 A26	B9 B11 B12 B21

Contidos

Tema	
1.-Conceptos básicos e características das habilidades de comunicación na intervención profesional. A linguaxe como instrumento na análise e interpretación en contextos profesionais.	Non hai.
2.-Aproximación conceptual e tipoloxía dos instrumentos e técnicas en Traballo Social.	Non hai.
3.-Conceptos e aplicación das diferentes técnicas de Traballo Social nas distintas etapas do procedemento metodolóxico.	Non hai.
4.-Marco conceptual e habilidades básicas da entrevista profesional en Traballo Social e a visita domiciliaria.	Non hai.
5.-Conceptos e manexo da diferente documentación en Traballo Social.	Non hai.
6.-Conceptualización doutras técnicas de uso no Traballo Social.	Non hai.
7.-Aplicación das tecnoloxías da comunicación e a información na prestación de servizos.	Non hai.
8.-Diseño e uso de soportes documentais profesionais. Relevancia dos soportes documentais nos procesos de Calidade Total da práctica profesional.	Non hai.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Seminarios	22.5	0	22.5
Estudo de casos/análises de situacións	0	22	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	21	21
Probas de tipo test	1	22	23
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición xeral por parte da profesora dos contidos da materia. A fin de garantir e mellorar o proceso de ensinanza-aprendizaxe o alumnado deberá leer previamente os contidos que se desenvolverán en cada sesión e elaborará un documento coas dúbidas surxidas durante a lectura dos mesmos, promovendo así sesións interactivas e que respondan as necesidades concretas do alumnado.
Seminarios	Empregaránse como complemento das sesións maxistrais. Consistirán en lectura previa de textos e documentos para ser debatidos e expostos nas sesións. Así como análise e resolución de exercicios prácticos que garanticen a integración teórico-práctica da asignatura. Si se considera oportuno para o desenvolvemento dalgúna cuestión concreta traerense expertos a aula. Realizarase role-playing para técnicas como a entrevista.
Estudo de casos/análises de situacións	Casos prácticos para aplicación da metodoloxía e técnicas do Traballo Social.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizare proxectos de intervención, así como exercicios de aplicación das técnicas específicas de Traballo Social, con especial afondamento na historia e informe social.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	A atención personalizada será de tres tipos: 1.-Na aula, durante as sesións de seminario. Dirixida fundamentalmente ó estudo de casos e resolución de exercicios. 2.-No despacho do profesor, no horario de titorías. Dirixidas a calquera cuestión da materia, así como para dúbidas relacionadas coas sesións maxistrais e as actividades do seminario. 3.-Vía correo electrónico, sempre que o motivo de consulta o permita.
Estudo de casos/análises de situacións	A atención personalizada será de tres tipos: 1.-Na aula, durante as sesións de seminario. Dirixida fundamentalmente ó estudo de casos e resolución de exercicios. 2.-No despacho do profesor, no horario de titorías. Dirixidas a calquera cuestión da materia, así como para dúbidas relacionadas coas sesións maxistrais e as actividades do seminario. 3.-Vía correo electrónico, sempre que o motivo de consulta o permita.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada será de tres tipos: 1.-Na aula, durante as sesións de seminario. Dirixida fundamentalmente ó estudo de casos e resolución de exercicios. 2.-No despacho do profesor, no horario de titorías. Dirixidas a calquera cuestión da materia, así como para dúbidas relacionadas coas sesións maxistrais e as actividades do seminario. 3.-Vía correo electrónico, sempre que o motivo de consulta o permita.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Seminarios	O alumnado para garantir o desenvolvemento da materia deberá traer realizas as tarefas encomendadas para cada sesión do seminario (esquema das lecturas e/ou resolución de exercicios/estudo de caso, así como a súa exposición cando lles corresponda). Só poderá ser avaliado positivamente neste apartado si cumpre coas tarefas solicitadas de forma correcta (en tempo e forma)	10 máximo
Probas de tipo test	Proba tipo test de resposta única. Constará de 20 ou 40 preguntas baixo o sistema de acertos-erros. Cada erro descontará 0'25. O número de preguntas netas para aprobar serán 26 (no caso de 40 preguntas e 13 no caso de 20). Versará sobre os contidos da materia desenvolvidos nas sesións maxistrais e nos seminarios.	40 máximo
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización por escrito e de forma individual dunha proba práctica, en relación cos estudos de caso e exercicios prácticos desenvolvidos ó longo do semestre. Farase un proba práctico con carácter liberatoria previo o examen oficial.	50 máximo

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder superar a materia deberán aprobarse previamente e de forma independente cada unha das probas previstas (seminario, probas tipo test e proba práctica). Non poderá ser avaliado o alumnado que non cumpra coas tarefas encomendadas (en tempo e forma) para os seminarios e exercicios prácticos.

Advértese o alumnado que non se gardará ningunha nota para o curso seguinte, este aspecto rixe tanto para o alumnado asistencial como non asistencial.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

1.-**ALUMNADO ASISTENCIAL:** será considerado como tal aquel que teña unha asistencia mínima do 80% ás sesións maxistrais e un 80% nos seminarios. En caso de non cumprir con este requisito serán avaliados como o alumnado non asistencial. As probas e puntuacións son as que constan nas metodoloxías de avaliación, e deben estar aprobadas cada unha por independente para poder superar a asignatura.

2.-**ALUMNADO NON ASISTENCIAL:** aquel alumnado que non cumpra os requisitos mínimos de asistencia ás clases (maxistral e seminario). Este alumnado será avaliado deste xeito, deberá superar as mesmas competencias que o alumnado asistencia nunha única proba final, que constará de varias partes independentes. O ser unha proba única o alumnado que non supere a primeira, é dicir, o examen tipo test, non poderá presentarse a proba práctica. As probas a realizar son as seguintes (ao igual que os asistentes deberán aprobar por independente cada unha das probas abaixo explicitadas):

a.-Examen final na convocatoria oficial tipo test de 20 preguntas (igual formato e sistema de corrección que para os asistentes). Para aprobar serán necesario obter 13 preguntas netas (acertos-erros). Puntuará un 40%

b.-Entrega dun dossier cos traballos e exercicios prácticos desenvolvidos nos seminarios (deberá ser supervisado obrigatoriamente pola profesora previa presentación final). Puntuará un 10%

c.-Proba práctica: realización por escrito de casos e exercicios prácticos. Puntuará un 50%

ADVERTENCIA: O seguimento continua das actividades de aula, realizarase a traverso da Plataforma Fatic, polo tanto todo

o alumnado matriculado debe estar inscrito en dita plataforma desde o inicio de curso.

SEGUNDA CONVOCATORIA

Na convocatoria de xullo serán avaliadas só aquelas probas e competencias que non se superaran na convocatoria anterior.

As datas de exame pódense consultar to Taboleiro de anuncios da Facultade de Ciencias de Educación ou na páxina Web da Facultade no seguinte enlace: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Borrell i Carrió, F., **Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas**, 2003,
Cáceres, L.; Oblitas, B. y Parra, L., **La Entrevista en Trabajo Social**, 2000,
Fernández Cano, Ana. M., **El Informe social : cuestiones a debate**, 2006,
Guinot, C. (Coord.), **Métodos, técnicas y documentos utilizados en Trabajo Social**, 2008,
Brezmes Nieto, M., **La intervención en el Trabajo Social: una introducción a la práctica profesional**, 2001,
Fombuena Valero, J. (coord.), **El Trabajo social y sus instrumentos : elementos para una interpretación**, 2012,
Mustieles Muñoz, D., **La entrevista psicosocial. Proceso y procedimientos**, 2007,
Robles, C., **La Intervención Pericial en Trabajo Social**, 2004,
Ruiz Rodríguez, P., **El trabajador social como perito judicial : el informe pericial socio-familiar**, 2004,
Tonon, G. (Comp.), **Las técnicas de actuación profesional del Trabajo Social**, 2005,
Tonon, G., **La supervisión en trabajo social : una cuestión profesional y académica**, 2004,
VVAA, **Manual de técnicas utilizadas en Trabajo Social**, 1987,
VVAA, **Dos documentos básicos en trabajo social : estudio de la aplicación del informe y ficha social**, 2003,
Varios, **Revistas de Trabajo Social**, varios números,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión de organizacións de benestar social/O05G220V01605
Traballo social grupal e comunitario/O05G220V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302
Habilidades sociais e de comunicación do traballo social/O05G220V01402
Servizos sociais especializados I/O05G220V01304
Servizos sociais especializados II/O05G220V01406
Ética e traballo social/O05G220V01502
Proceso de planificación en traballo social/O05G220V01504
Traballo social individual e familiar/O05G220V01505

Outros comentarios

IMPORTANTE: é unha materia que require de coñecementos previos de materias de contido teórico-metodolóxico en Traballo Social, que se cursan previamene, é recomendable ter coñecementos das mesmas para garantir un adecuado desenvolvemento e adquisición das competencias desta materia concreta.

- 1.-Traballar e estudar de xeito continuado mellora notablemente a superación da materia, xa que é unha materia que require asentar de forma continúa os contidos.
- 2.-Leer os temas da sesión maxistral previamente a mesma, co fin de mellorar a comprensión da explicación xeral da profesora, así como traer elaboradas as dúbidas a aula para poder resolvelas en función das necesidades do alumnado.
- 3.-Levar o día as actividades planificadas para cada seminario.
- 4.-Plantexar todas as dúbidas sobre calquer aspecto da materia a profesora, tanto na aula (en relación os contidos e exercicios) como nas titorías de despacho (para outros aspectos relacionados coa materia ou para afondar en dúbidas que por cuestión de tempo non sexa posible facelo na aula).
- 5.-Alumnado no asistencial: é importante que vaian facendo paulatinamente e titorizadamente os exercicios e probas ao longo do semestre coa finalidade de garantir o resultado das probas prácticas.